

Werkstuk

Adelbrecht-Windekind

Werkstuk

Doorgaande lijn

Groep 1 - 2:

- De kinderen maken kennis met de computer aan de hand van de software die is geïnstalleerd op de computers in de groep;
- De kinderen kunnen een pen, potlood en een schaar hanteren;
- De kinderen maken een tekening en kunnen hierover wat vertellen;
- De leerkracht schrijft dit bij de tekening op;
- De kinderen stempelen belangrijke woorden bij de tekening;
- De kinderen stempelen de tekst na, die de leerkracht bij de tekening heeft geschreven;
- De leerkracht maakt samen met de kinderen een themaboek. Dit is een individueel themaboek of groepsgebonden;
- De leerkracht schrijft voor de kinderen een woordweb. De kinderen verzinnen de woorden;
- De kinderen zoeken zelf themawoorden op in een boek met plaatjes.

Werkstuk

Doorgaande lijn

Groep 3 - 4:

- De kinderen stellen een woordweb samen (samen met de leerkracht) aan de hand van een onderwerp. Dit kan met behulp van een plaatjeswoordenboek;
- De kinderen verzinnen bij het woordweb een vraag aan de hand van een woord (wie – wat – waar - wanneer);
- De kinderen schrijven hier een verhaal over van vijf tot tien zinnen;
- De kinderen maken bij dit verhaal een tekening of zoeken een plaatje uit een tijdschrift of een andere bron;
- De kinderen bedenken een passende titel.

Werkstuk

Doorgaande lijn

Groep 5 - 6:

- De kinderen kiezen een onderwerp (junior info of vrije keuze) waar ze een werkstuk over zouden willen maken;
- De kinderen stellen een woordweb samen over het onderwerp;
- De kinderen bedenken bij minimaal vijf woorden in het woordweb een vraag en schrijven deze op;
- De kinderen zetten deze vragen in een goede volgorde en bedenken er een titel voor. Deze titels dienen als titels voor de hoofdstukken in het werkstuk (minimaal 5);
- De kinderen maken een planning voor het werkstuk. Ze noteren daarin 2 punten:
  - o Wat ga je doen? Per les schrijf je op wat je denkt dat je die les gaat doen;
  - o Is het af? Aan het eind van iedere les beantwoord je met een ja of een nee om te bekijken of de doelstelling is gehaald.
- Het werkstuk wordt op de computer getypt en gemaakt in WORD;
- De kinderen kopiëren een plaatje of een stukje tekst van het internet, bijvoorbeeld kennisnet of een andere zoekmachine met toestemming van de leerkracht en plakken dit in WORD;
- De kinderen zoeken in de bibliotheek en in het documentatiecentrum naar boeken die ze kunnen gebruiken;
- De kinderen verdelen de plaatjes en de tekst over de verschillende hoofdstukken en zorgen ervoor dat bij elk hoofdstuk ten minste 1 plaatje of een zelf gemaakte tekening zit;
- De kinderen maken een inhoudsopgave;
- De kinderen schrijven na de inhoudsopgave een voorwoord. Dit doe je pas in deze fase, omdat je dan goed weet waar het werkstuk over gaat;
- De kinderen leggen de blaadjes in goede volgorde achter elkaar;
- De kinderen maken een kaft.

Werkstuk

Doorgaande lijn

Groep 7 - 8:

- De kinderen kiezen een onderwerp (junior info of vrije keuze) waar ze een werkstuk over zouden willen maken;
- De kinderen verzinnen een open vraag aan de hand van een w-woord of een h-woord over het onderwerp;
- De kinderen stellen een woordweb samen aan de hand van de vraagstelling;
- De kinderen ordenen dit woordweb en maken groepjes woorden;
- De kinderen bedenken bij elk groepje woorden een vraag. Per woord bedenk je minstens 1 vraag en maximaal 3. De vraag begint altijd met een w-woord of een h-woord;
- De kinderen geven ieder groepje woorden een titel. Deze titels dienen als titels voor de hoofdstukken in het werkstuk (minimaal 5);
- De kinderen maken een planning voor het werkstuk. Ze noteren daarin 3 punten:
  - o Het lesnummer;
  - o Wat ga je doen? Per les schrijf je op wat je denkt dat je die les gaat doen;
  - o Wat heb je niet af? Aan het eind van iedere les schrijf je op wat je niet af hebt gekregen en waar je de volgende keer aan wilt toekomen.
- Het werkstuk wordt op de computer getypt en gemaakt in WORD;
- De kinderen kopiëren een plaatje of een stukje tekst van het internet, bijvoorbeeld kennisnet of een andere zoekmachine met toestemming van de leerkracht en plakken dit in WORD;
- De kinderen zoeken in de bibliotheek en in het documentatiecentrum naar boeken die ze kunnen gebruiken;
- De kinderen verdelen de plaatjes en de tekst over de verschillende hoofdstukken en zorgen ervoor dat bij elk hoofdstuk ten minste 1 plaatje of een zelf gemaakte tekening zit;
- De kinderen maken een inhoudsopgave;
- De kinderen schrijven na de inhoudsopgave een inleiding. Dit doe je pas in deze fase, omdat je dan goed weet waar het werkstuk over gaat;
- De kinderen schrijven een voorwoord;
- De kinderen schrijven een nawoord;
- De kinderen maken een bibliografie:
  - o Schrijver, titel, jaar van uitgave, plaats van uitgave en uitgever.
Bijvoorbeeld: N. Harris: Het dagelijks leven in het oude Egypte 1994, Harmelen: Ars Scribendi b.v.
- De kinderen leggen de blaadjes in goede volgorde achter elkaar en nummeren de bladzijden. Daarna noteren ze in de inhoudsopgave achter elke hoofdstuktitel het goede paginanummer.
- De kinderen maken een kaft.

Werkstuk opbouw

Onderbouw 3 - 4

Titel:

Dit is de naam van mijn werkstuk. Bijvoorbeeld: Vincent van Gogh.

Verhaal:

Schrijf een verhaal van 10 tot 15 zinnen.

Begin de zin met een hoofdletter.

Eindzin:

Bedenk een goede eindzin, zodat je werkstuk mooi eindigt.

Kaft:

Maak een mooie voorkant. Vergeet niet je naam en je klas op te schrijven.

Werkstuk opbouw

Middenbouw 5 - 6

Titel:

Dit is de naam van mijn werkstuk. Bijvoorbeeld: Vincent van Gogh.

Voorwoord:

Vertel welk onderwerp je gekozen hebt en vertel waarom je dat koos.

Hoofdstukken:

Werk de hoofdstukken uit die je hebt gekozen.

Nawoord:

Vertel hoe het gegaan is en wat je er van vond.

Inhoudsopgave:

Maak de inhoudsopgave af en nummer de bladzijden.

Kaft:

Maak een mooie voorkant. Vergeet niet je naam en je klas op te schrijven.

Werkstuk opbouw

Bovenbouw 7 - 8

Titel:

Dit is de naam van mijn werkstuk. Bijvoorbeeld: Vincent van Gogh.

Inleiding:

Maak een mini-samenvatting. Hooguit één of twee zinnen per hoofdstuk. Je inleiding is een hulpmiddel voor de lezer, zodat hij weet wat hij kan verwachten van je werkstuk.

Voorwoord:

Vertel welk onderwerp je gekozen hebt en vertel waarom je dat koos.

Hoofdstukken:

Werk de hoofdstukken uit die je hebt gekozen.

Nawoord:

Vertel hoe het gegaan is en wat je er van vond.

Bibliografie:

Maak een lijstje van de boeken en tijdschriften die je hebt gebruikt.

Inhoudsopgave:

Maak de inhoudsopgave af en nummer de bladzijden.

Kaft:

Maak een mooie voorkant. Vergeet niet je naam en je klas op te schrijven.

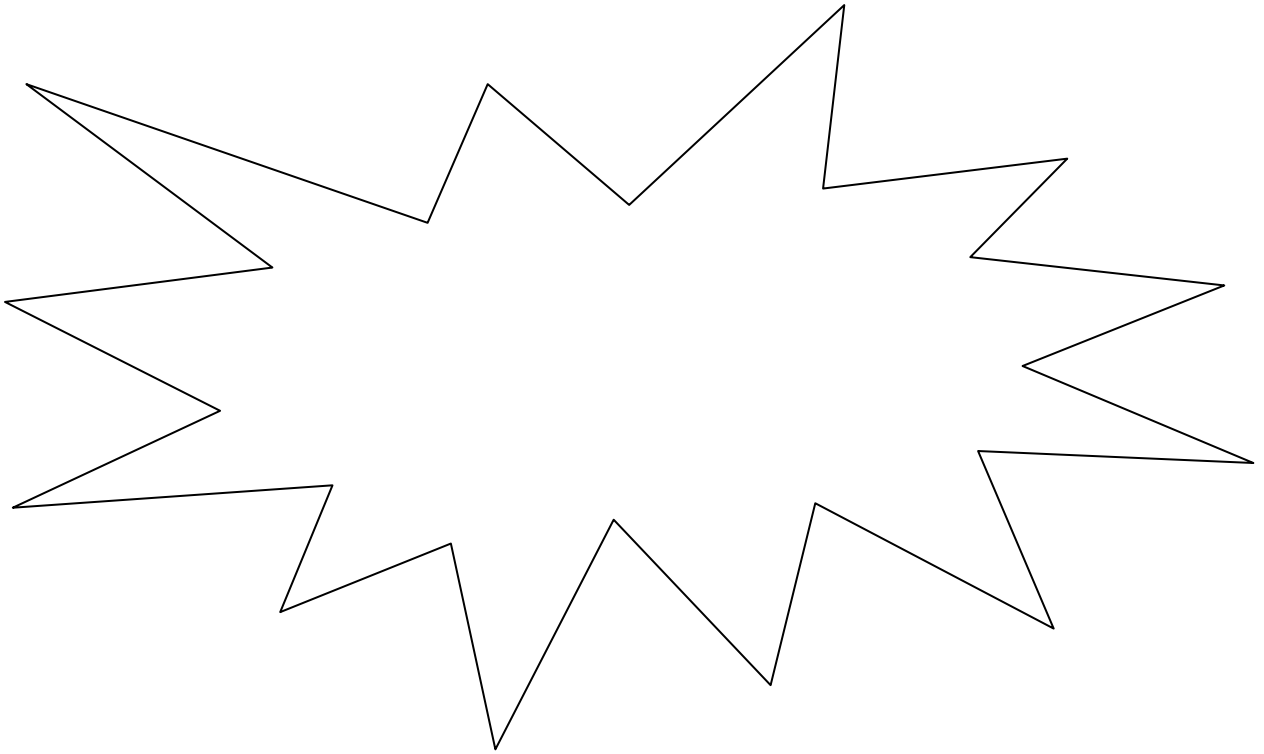
Planning

Dit schema kun je gebruiken.

Thuis werken	Wat ga je doen?	Is het af?
Thuis 1		
Thuis 2		
Thuis 3		
Thuis 4		
Thuis 5		
Thuis 6		
Thuis 7		
Thuis 8		
Thuis 9		
Thuis 10		

Woordweb

Een woordweb?

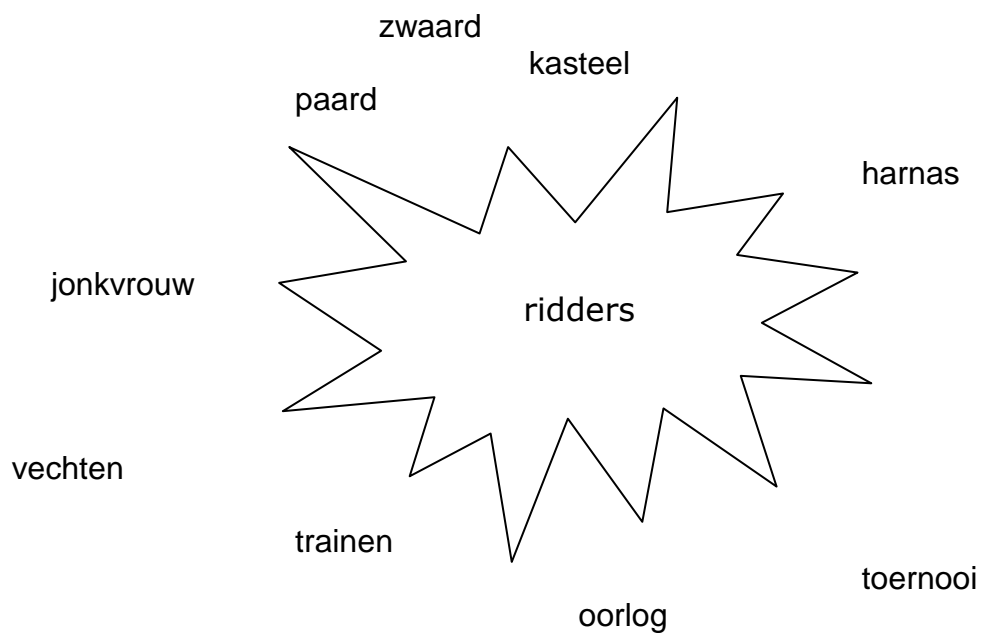
Stap 1:

Ik kies een onderwerp uit.

Stap 2:

Ik maak een woordweb.

Ik geef aan wat ik al weet van het onderwerp.

Stap 3:

Ik bedenken minimaal 5 vragen.

1. Hoe ziet een ridder eruit?
2. Wat heeft een ridder allemaal nodig?
3. Hoe traint een ridder?
4. Waar woont een ridder?
5. Hoe vecht de ridder in een toernooi of oorlog?

Stap 4:

Ik maak hoofdstukken van de vragen.

1. Zo ziet een ridder eruit.
2. De ridder en zijn spullen.
3. Het oefenen van ridders.
4. Het huis van de ridder.
5. Gevechten van de ridder.

Stap 5:

Ik kan gebruik maken van een planning.

Hulpje

Zo zou je het kunnen doen.

Wat is af? Zet een kruisje door het hokje.

- 1^e titel (Zo ziet een ridder eruit)
- Plaatje of tekening
- 2^e titel (De ridder en zijn spullen)
- Plaatje of tekening
- 3^e titel (Het oefenen van ridders)
- Plaatje of tekening
- 4^e titel (Het huis van de ridder)
- Plaatje of tekening
- 5^e titel (Gevechten van de ridder)
- Plaatje of tekening
- Inhoudsopgave
- Voorwoord: Schrijf kort op waar je werkstuk over gaat
- Kaft maken en werkstuk inleveren

Hulpvragen

Dieren

Waarnemen

Hoe ziet het dier eruit?
Hoe beweegt het dier?
Welke geluiden maakt het dier?
Hoe voelt het dier aan?
Hoe reageert het dier op je?
Hoe neemt het dier waar?

Leven en wonen

Waar leeft het dier in het wild?
Welke planten groeien in de omgeving van het dier?
Welke andere dieren leven in zijn omgeving?
Heeft het dier vijanden? Welke?
Is het dier een vijand voor andere dieren?
Wat voor huis heeft het dier?
Waar leeft het dier als het bij de mensen woont?

Het jaar door

Hoe oud kan het dier worden?
Wat doet het dier overdag en 's nachts
Wat doet het dier in de herfst, zomer, lente en winter?

Alleen of samen

Leeft het dier alleen of in een groep?
Heeft de groep een leider?
Hoe wordt het dier leider van een groep?

Eten en drinken

Wat eet en drinkt het dier?
Hoe komt het dier aan voedsel?
Waar bewaart het dier zijn voedsel?

Jonge dieren

Hoe paart het dier?
Hoe krijgt het dier jongen?
Hoe worden de jonge dieren verzorgd?
Hoe worden de jonge dieren beschermd?
Hoe spelen de jonge dieren?
Veranderen de jonge dieren als ze groeien?
Hoe lang blijven de jonge dieren bij hun ouders?

Mens en dier

Tot welke familie behoort het dier?
Is het dier nuttig?
Wordt het dier door de mens bedreigd? Beschermd?
Welke voorouders heeft het dier?
Wat moet je doen om het dier gezond te houden?
Wat doet de mens met het dier?

Hulpvragen

Landen

De geografie

Waar ligt het land in de wereld?
Hoe groot is het?
Aan welk land grenst het land?
Bij welk werelddeel hoort het land?
Wat zijn de provincies?

Landschap

Hoe ziet het landschap eruit?
Welke bergen liggen er?
Welke rivieren heeft het land?
Welke planten groeien er?
Welke dieren komen er veel voor?

Klimaat

Wat is het klimaat van het land?

De bevolking

Hoeveel inwoners heeft het land?
Wat voor bevolkingsgroepen wonen er in het land?
Hoe wonen en leven de mensen er?
Wat eten de mensen?
Wat is het geloof van de mensen? Welke godsdiensten zijn er in het land?
Wat voor taal spreken ze?
Welke dingen doen ze samen met Nederland?

Toerisme

Wat bezoeken de toeristen.

De economie

Waar leven de meeste mensen van? Waar verdienen ze hun geld mee?
Is er landbouw, veeteelt, bosbouw of visserij
Heeft het land veel delfstoffen?
Wat is de industrie van het land?
Waarin wordt handel gedreven?
Is het een rijk of arm land?
Hoe krijgt het land hulp van rijke landen?
Hoe geeft het land hulp aan arme landen?

De geschiedenis

Welk stukje geschiedenis is belangrijk voor het land?
Zijn er beroemde mensen die uit dit land komen?
Zijn er bouwwerken die beroemd zijn over de hele wereld?

Bestuur

Wie is er de baas van het land?
Hoe wordt het land geregeerd? Is er een koning, koningin of president?
Welke samenwerking is er met andere landen?

Hulpvragen

Beroemdheden

De beroemdheid

Waarom of waardoor is hij /zij bekend/beroemd?

Wat is zijn/haar beroep?

Wat moet hij/zij allemaal kennen of kunnen?

Biografie

Waar leeft de persoon?

Wanneer is hij geboren?

Hoe was zijn/haar jeugd?

Is hij/zij getrouwd?

Heeft hij/zij kinderen?

Wat waren belangrijke momenten in zijn/haar leven?

Op wat voor een school heeft hij/zij gezeten?

Waarom kun je zien dat hij/zij rijk of arm is?

Was hij/zij al meteen beroemd of duurde dat heel lang?

Wat doet jouw persoon de hele dag?

Wat gebeurde er achter elkaar in het leven van de persoon?

Wat zijn de kenmerken van het land en van de tijd waarin de persoon leefde?

Personen rondom jouw persoon

Heeft hij/zij een coach? Wie is de coach?

Heeft hij/zij een manager? Wie is de manager?

Heeft jouw persoon een fanclub? Welke?

Heeft jouw persoon een eigen website? Hoe ziet die website eruit?

Hoort jouw persoon bij een bepaalde club? Welke club?

Resultaten

Geef een beschrijving van bekende boeken of films waar de beroemdheid een rol in heeft.

Heeft jouw persoon bepaalde topprestaties geleverd? Welke?

Meningen en feiten

Waarom vind jij hem/haar zo goed?

Geef een voorbeeld van wat jij goed vindt?

Wat betekent de persoon nu nog voor ons? Waarom is hij nu nog belangrijk voor ons?

Hulpvragen

Beroepen

Opleiding

Welke opleiding moet je volgen voor dit beroep?

Eisen

Wat moet je kunnen, om dit beroep te doen?

Taken

Waaruit bestaat het werk. Wat moet je doen?

Kleding en materialen

Welke kleding, gereedschappen of materialen heb je in dit beroep nodig?

Dagindeling

Hoe ziet een dag met dit beroep eruit?

Voordelen/nadelen

Wat zijn de voordelen en de nadelen van dit beroep?

Wat is er zo bijzonder aan dit beroep?

Geschiedenis

Hoe lang bestaat het beroep al?

Hoe werkte men vroeger in dit beroep?

Hulpvragen

Planten

Kenmerken

Wat zie je precies?

Hoe ziet de plant eruit?

Let op de grootte, de vorm, de kleur en de smaak.

Leefgebied

Waar groeit de plant?

In welke gebieden groeit de plant?

Op welke grondsoort groeit de plant?

In welk klimaat groeit de plant?

Bloei en vruchten.

Wat weet je van de bloei, de bestuiving, de vruchten van de plant?

Vijanden

Door welke mensen en dieren wordt de plant gegeten, geplukt, geoogst en bedreigd?

Gebruik

Wat wordt er van de plant gebruikt?

Waarvoor wordt het gebruikt?

Wat wordt er van gemaakt?

Hulpvragen

Organisaties

Doel

Waar staat de organisatie voor?
Wat vinden ze belangrijk?

Taken

Wat doen ze om het doel te bereiken?
Welke middelen gebruiken ze daarbij?

Geschiedenis

Wanneer is de organisatie opgericht?
Door wie is de organisatie opgericht?

Hulpvragen

Geschiedenis

Tijd

In welke tijd gebeurde het?

Welke belangrijke dingen gebeurde er in die tijd?

Bestaan

Waar leefden de mensen van in die tijd?

Hoe leefden de mensen in die tijd? Denk bv. aan woning, voeding, kleding, verlichting.

Godsdienst

Welke godsdiensten hadden de mensen?

Personen

Wie bepaalde in die tijd wat er gebeurde?

Wie waren in die tijd belangrijke personen? Waardoor waren ze belangrijk?

Overblijfselen

Wat is er nu nog te zien van die tijd?

Wat is voor ons nu nog de betekenis van die tijd?

Hulpvragen

Sporten

Speelveld

Waarvoor dienen alle lijnen?
Speel je het binnen of buiten?

Spelregels

Is het een teamsport of een individuele sport?
Wat zijn de belangrijkste spelregels?

Kleding en attributen

Welke kleding hoort bij de sport? Benoem alle kledingonderdelen.
Zijn er speciale attributen en waarvoor dienen ze?

Geschiedenis

Waar komt de sport vandaan?
Wat zijn belangrijke gebeurtenissen in de sport geweest?
Wat waren records die alle kranten haalden?
Wat waren bekende spelers?

Het grote geld

Hoeveel verdient een professionele speler?
Hoe vindt er sponsoring plaats?